

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 10. Synodus Caribaginis, & Milevitanæ contrà Pelagium, ac
Cœlestium celebrantur. De Milevitanis canonibus contrà Pelagianos
aliorum sententiæ expenduntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

mus Papa Pelagium, ejusque hæreses condemnasset, encyclicas contra eundem literas publicavit, quas Marius Mercator in Commonitorio ad Theodosium Imperatorem missas testatur ad Orientales Ecclesias, *Aegypti Diocesim, & Constantinopolim, & Thesaloniam, & Hierosolymam*, & inferius de eadem Epistola ait: *Per totum Orbem missa subscriptionibus Sanctorum Patrum est roborata.* Quare certum est, Alexandrum Antiochenum, qui id temporis Orientales Ecclesias uti Patriarcha regebat, eandem encyclicam Zosimi per universam Orientis diocesim publicasse, contra quam Theodorus tam multa scribere minime ausus fuisset, nec dixisset Occidentales ea hæresi infectos, ut ex eodem Photio habemus, cum Orientales Ecclesie Occidentalium Patrum sententiam uti Orthodoxam subscripissent.

CAPUT X.

Synodus Carthagenensis, & Milevitana contra Pelagium, ac Cœlestium celebrantur. De Milevitanis canonibus contra Pelagianos aliorum sententia expenduntur.

Orosius ex Oriente in Africam cum sacris Stephani reliquiis appulerat, quæ non uno loco summâ pietate, ac veneratione receptæ plura miracula edidere, de quibus Evodius Vzalenfis librum scripsit, qui in appendicem tomi decimi Augustiniani rejectus fuit. Ille quidem rectâ ad Augustinum perrexit, eique tum Hierosolymæ, tum Diospoli in Pelagii causâ gesta significavit, literas etiam ostendens, quibus Eros, ac Lazarus Africanos Episcopos de Pelagii dolis certiores reddebant. Augustinus his probè cognitis ægrè tulit, Orientales Antistites Hæretici arte deceptos, quare Auctor Orosio fuit, ut Aurelium Primatem Carthagenensem, qui primus Cœlestium anathemate percusserat, conveniret, eique gestorum in Palestinâ seriem exponeret. Aurelius rem ad provinciæ Proconfularis Synodum referendam duxit, quæ ubi Carthagine convenit, Pelagianorum causâ ab Episcopis LXVIII. cognita est. Patres re serid agitât, ac iis repetitis, quæ antè ferme quinquennium contra Cœlestium statuta fuerant, simulque gesta in Palestinâ considerantes, ubi Pelagius à provinciali Synodo absolutus fuerat, in hanc sententiam descendere: *Etiamsi Pelagius, Cœlestiusque correcti sunt, vel se ista nunquam sensisse dicunt, & quæcumque scripta contra eos prolata fuerint, sua esse negabunt, nec est quemadmodum de mendacio convincantur: generaliter tamen quicumque dogmatizat, & affirmat, humanam sibi à vincenda peccata, & Dei mandata faciendâ sufficere posse naturam, & eo modo gratiæ Dei, quæ Sanctorum evidentius orationibus declaratur, adversarius invenitur; Et quicumque negat, parvulos per baptismum Christi à perditione liberari, & salutem percipere sempiternam, anathema sit.* Quibus Pelagii, ac Cœlestii personæ parentes, eorundem errores anathemate confixerunt; Porro quod major decreto vis inesset, illud per literas Innocentio Papæ subscribendum misere unâ cum Epistolis Erotis, ac Lazari, quas ab Orosio se accepisse Patres testantur in literis Synodalibus, quæ apud Augustinum Epist. 90. leguntur.

Paulò post etiam à Numidis celebratum est Concilium Milevitanum; est autem Milevis Numidiæ urbs, cujus sacris id temporis Severus præfectus erat, unde patet errare eos, qui hanc Synodum in insullâ Melitâ coactam putant. Convenere ad hunc confes-

sum unus & sexaginta Episcopi, quos inter Sylvanus Numidiæ Primas, ac Concilii Præses, Augustinus, & Alipius; Erat Sylvanus Episcopus Zummenfis, & anno 411. tempore collationis Carthagenensis uti Numidiæ Primas encyclicas subscripserat, uti lib. 2. cap. 7. dicemus. Discussa est Pelagianorum causa, nihil tamen contra Pelagium, aut Cœlestium decretum fuit, sed eosdem uti novorum dogmatum inventores per literas apud Innocentium Papam accusarunt, in quibus hæc inter cætera conscripserunt: *Ut ergo alia omittamus, quæ contra sacras scripturas plurima disseverunt, hæc interim duo, quibus omnino totum, quod Christiani sumus, nituntur exerrere, quæ fidelia corda sustinent, non esse rogandum Deum, ut contra peccati malum, atque ad operandam justitiam sit noster adjutor, & non opitulari parvulis ad consequendam vitam æternam Christianæ gratiæ Sacramentum.* Insinuarunt postea Pontifici Cœlestium in Asiâ ad presbyteratum irrepsisse, Pelagium verò Hierosolymis subsistere, laudantes interim Hieronymum adversus eosdem acriter decertantem; Epistola Synodica est inter Augustinianas 92. Numidiæ mitius eo in conventu egerre, quàm Patres Carthagenenses, nam Pelagianos nullo anathemate percusserunt, sed causam ex integro Romano Pontifici judicandam detulere. Harum Synodorum mentionem facit Sanctus Prosper in carmine contra ingratos cap. 2.

*Tu causam fidei flagrantius Africa nostræ
Exequeris, tecumque suum jungente vigorem
Juris Apostolici solio, fera viscera belli
Conscis, & lato posternis limite viclos.
Convenere tui de cunctis urbibus almi
Pontifices, geminoque senum celeberrima cœtu
Decernis, quod Roma probet, quod regna sequantur.*

Hi conventus circa autumnum hujus anni 416. celebrati fuisse videntur, nam exeunte Januario anno sequenti utriusque Epistolæ Innocentius respondit.

Collectores Conciliorum edidere Synodum Milevitanam coactam, ut in titulo prænotatur, Arcadio, & Honorio Augg. Consi. in quâ leguntur statuti canones viginti septem, quorum octo priores Pelagianorum hæresim damnant. Cardinalis Baronius præ singulari, quâ pollebat eruditione, rectè observavit, nullos in eâ Synodo canones contra Pelagianos potuisse decerni, quippe quæ anno 402. quo fratres Augusti ultimum simul consulatum gessere, celebrata fuit, quo tempore nondum Pelagianorum nomen orbi innotuerat. Ibi autem rectè monet, farraginem illam septem, & viginti canonum, quos veteres Synodorum collectores per satyram congestos unius Synodi Milevitanæ nomine inscriptos publicarunt, ad diversa Africana Concilia pertinere. Idem tamen arbitratur, octo canones contra Pelagianos, qui ibidem leguntur, non à priori, sed à posteriori Milevitanâ Synodo anno 416. decretos esse. Digestores verò Conciliorum ejusdem urbis, nomine deceptos tradit, itemque quod utrumque generale concilium fuerit, quibus & unus, idemque Aurelius Carthagenensis Episcopus præfuit. Hæc ille ad annum 402. pag. 164. Baronii sententiam sequuntur ejusdem exscriptor Binius, & in recenti Conciliorum editione Philippus Labbæus, qui pariter Binii tantum notas satis jejunè exscripsit, nihil tamen de Vossii, ac Jansenii sententiâ prælocutus, qui negant octo memoratos canones contra Pelagianos Milevi editos fuisse, quæ etiam sententia placuit Chiffletio in notis ad canonem 50. Ferrandi pag. 287.

Existi-

Existimō ex viginti septem canonibus, qui vulgò Milevitani dicuntur, tres tantum à priori Synodo eā in urbe habitā exaratos fuisse: nempe XIII. XIV. & XV. reliquos verò alienum fundum occupare. Etenim cum anno 419. in Synodo Carthagenensi recitentur statuta omnium Conciliorum, quæ sub Aurelio Primato in Africâ celebrata fuerant, tres tantum canones memorati Milevitanae priori Synodo deputati sunt, cæteris reapse duobus Conciliis Carthagenensibus adscriptis. Primi VIII. canones editi fuerunt, ut mox probabo, à plenariâ Synodo Africanâ Honorio XII. & Theodosio VIII. Confs. anno 418. quando Pelagiana hæresis in universali ex Africâ Concilio primitus damnata fuit. Canones verò sequentes IX. X. XI. XII. XVI. XVII. XVIII. XIX. XX. statuti fuerunt à Synodo Carthagenensi Honorio VII. & Theodosio iterum Augg. Confs. anno 407. Canones XXI. XXII. XXIV. XXV. XXVI. XXVII. leguntur iisdem omnino verbis prolati in plenariâ Synodo proximè memoratâ anni 418. Profectò canon XXVII. est ab illâ Synodo alienus; nam illic legitur subscriptus Donatianus Teptensis primæ sedis; cum certum sit anno 402. quando Synodus Milevi habitâ fuit, Mizonium fuisse Episcopum primæ sedis in Byzacenâ Provinciâ. Erat Mizonius anno 397. Byzacenorum Primas ex codice laudato, ubi recitatur Synodus Cæsario, & Attico Confs. celebrata; idem pariter memoratur insertus in Synodo indictâ Stilichone iterum, & Anthemio Confs. anno 405. & vivebat anno 411. ut deducitur ex gestis collationis Carthagenensis capite 173. quo tempore Donatianus nondum ad primatum provinciæ evaserat, ut dicemus inferius cap. 13. In codice Africanorum Conciliorum à capite 53. sex tantum isti canones Milevitanae priori Synodo adscribuntur. I. Quinam Episcopi alios debeant præcedere. II. De archivo, & matricula Numidiæ. III. De Quodvultdeo Episcopo. IV. De Maximiano Episcopo. V. De Epistolâ diem consecrationis Episcoporum exprimente. VI. De Lectoribus ad alienas Ecclesias non promovendis. Cur enim, si Milevitana Synodus tot canones disciplinæ Ecclesiasticæ pernecessarios præscripsisset, in illâ eorundem repetitione anno 419. ab Aurelio inunctâ prætermitti fuissent, & diversis aliis Conciliis deputati? Ferrandus Diaconus Carthagenensis in collectione canonum laudat duo hujusc. Milevitani Concilii statuta. Titulo X. Ut Episcopus ordinatus ab ordinatore literas accipiat: & Tit. LXXXVII. Ut nullus Episcopus prioribus suis se audeat antepone. Qui duo canones verò à Milevitanis Patribus emanarunt, nusquam verò ullum aliorum canonum ex iis, qui vulgò Milevitani dicuntur, sub titulo hujusc. Synodi adducit. Imò Tit. XXX. recitat canonem, quo urgente necessitate virginis consecratio ante annum vigesimum quintum permittitur, appellat autem non Synodum Milevitanae, sed Carthagenensem, licet inter canones Milevitanos sit vigesimus sextus; est autem canon XVIII. Synodi Carthagenensis anno 418. celebrata, & rectè ab eodem Ferrando uti canon decimus octavus ejusdem Concilii adducitur. Præterea Titulo XXXIV. recitat canonem ex Concilio Carthagenensi Tit. 9. quo appellationes ad Imperatorem Episcopis interduntur. Hic etiam canon est inter Milevitanos undevicesimus, & verè statutus fuit à Synodo Carthagenensi anno 407. Tandem Tit. CLXIII. laudat canonem, quo continentia præcipitur iis, qui uxores, aut viros dimitterunt, illumque attribuit Synodo Carthagenensi pro-

ximè memoratæ tit. 7. non verò Milevitanae anni 402. cum tamen titulo 17. ibidem insertus legatur. Ex quibus evincitur, canones Milevitanos à Conciliis Carthagenensibus statutos fuisse teste ejusdem Ecclesiæ Carthagenensis Diacono sanctissimo, ac doctissimo. At neque octo illi canones contra Pelagianos adscribi possunt Synodo posteriori Milevitanae, quoniam nusquam Sanctus Augustinus canones hujus Synodi appellat, sed literas tantum ab Africanis scriptas ad Innocentium laudat, Epistolâ 95. *De conciliis duobus*, inquit, *provincia Carthagenensis, atque Numidiæ ad tuam sanctitatem à non parvo Episcoporum numero subscriptas literas misimus contra inimicos gratiæ Christi.* Si verò canones condidissent, memoratis literis adnexi legerentur, eosque Innocentio adprobandos misissent. Rursus Epist. 94. ad Hilarium ait: *Jam enim, cum ista scriberem, cognoveramus in Ecclesiâ Carthagenensi adversus eos Episcopalis Concilii conditum fuisse decretum per Epistolam sancto, & venerabili Papæ Innocentio dirigendum, & nos de Concilio Numidiæ ad eandem Apostolicam Sedem jam similiter scripseramus; & antea præmittit hæc ipsa: Nova quædam hæresis inimica gratiæ Christi conatur exurgere, sed nondum videtur ab Ecclesiâ separata est.* Porro decretum Carthagenensis Concilii hic ab Augustino laudatum in hæc verba in Epistolâ Synodali conceptum legitur: *Id communi deliberatione censuimus, ut hujusmodi persuasionis auctores, quamvis ad presbyterium idem Cælestinus postea pervenisse dicatur, nisi hæc apertissime anathematizaverint, ipsos anathematizari oportere, ut si ipsorum non potuerit, saltem eorum, qui ab eis decepti sunt, vel decipi possunt, cognita sententia, quæ in eos lata est, sanitas procuretur.* Hæc itaque gestum Domine Frater sancta charitati tue intimandum duximus, ut statutis nostræ mediocritatis etiam Apostolica Sedis adhibeatur auctoritas. Ex quibus constat, Africanos nullos contra Pelagianos canones statuisse, sed ni palinodiam errorum canerent, à fidelium communione eosdem removendos duxisse; At octo illi canones à Baronio his Synodis provincialibus Africæ deputati anathemate sigillatim clauduntur, ut jam ea sentientes, quæ per illos damnantur, evidenter ab Ecclesiâ separati appareant, cujus oppositum contigisse Augustinus Hilario per literas contestatus est. Idem Epist. 106. ad Paulinum ait: *Misæ sunt itaque de hære ex duobus Conciliis, Carthagenensi, & Milevitano relativi ad Apostolicam Sedem.* Nullos itaque canones Africani condidere, sed integram Pelagianorum causam ad Romanam Ecclesiam detulerunt. Hinc Cælestinus Papa, ut vulgò putant, in literis ad Gallicanos Episcopos cap. 10. scribit: *Illud etiam, quod intra Carthagenensis Synodi decreta constitutum est, quasi proprium Apostolicæ Sedis amplectimur, statimque subjungit quosdam canones Milevitano Concilio à Baronio attributos, qui tamen Carthagenensi ibidem adscribuntur, & quidem plenario ex universâ Africâ coacto. Postremò cum præterita Concilia tempore Aurelii in Africâ celebrata anno 419. in plenariâ Synodo Carthagine indictâ repeterentur, canones illi octo recitati sunt ex Concilio Honorio XII. & Theodosio VIII. Augg. Confs. Kalendis Maii Carthagine peracto ex cap. 76. Cod. Africani. Ex his patet perperam Tom. 4. Concil. Edit. Regiæ illos octo canones cum reliquis attribui Synodo Milevitanae II. cui ibidem canone ultimo dicitur præfuisse Aurelius cum Donatiano Primato Byzaceno, ac provincialium Legatis. Etenim huic præsedit Sylvanus Zumenis cum Numidiæ Episcopis, ne-*

que fuit Concilium Generale, ut putavit Baronius, cujus verba superius dedimus, sed Provinciale ex epigraphe Epistolæ 92. apud Augustinum.

Augustinus fidei causam omni conatu adversus Pelagianorum insidias defensus privatas etiam ad Innocentium literas dedit, quibus tamen ut majus auctoritatis pondus inesset, easdem ab Alipio, Evodio, ac Possidio subscribendas curavit. Hi quidem olim Augustino convixerant, atque ex Augustiniano Hipponensi Monasterio nobiles in Africanâ Ecclesiâ Sedes indepti erant. Alipius Tagastensis Episcopus scientiâ, & auctoritate percelebris, rebusque contra Pelagianos gestis insignis sæpius nobis inferius commendabitur. Evodius militiâ relicta, ac Christianis sacris initiatus Monachum cum Augustino concive induerat, & paulò post Uzalæ in provinciâ Proconsulari Antistes consecratus anno 404. contra Donatistas à Synodo Africanâ legatus ad Honorium missus fuit; Hic Synodo Carthaginensi hoc anno contra Pelagianos peractæ non interfuerat, non enim in literarum epigraphe nominatur. Possidius erat Episcopus Calamensis, & anno 410. publicâ legatione contra eosdem Donatistas apud Imperatorem perfunctus fuit, ejusque operâ factum est, ut Honorius Marcellinum in Africam summâ cum potestate mitteret, à quo anno sequenti indictâ collatione Carthaginensi, Possidius unus è septem Episcopis fuit, qui contra Donatistas disputarunt. Egit pariter Augustinus cum Aurelio, ut & ipse tanquam Primas Africæ laudatæ Epistolæ nomen daret. Cæterum in his literis Augustinus suis omnibus abrais, suis coloribus Pelagianam fraudem depinxit; insinuavit Innocentio, vulgò jactari, Pelagium plures Romæ patronos habere, nonnullos, quòd Pontificem in eadem sententiâ cum Pelagio esse sibi persuadebant, cæteros, quòd Pelagio falsò eos errores adscribi arbitrabantur; dein pluribus in Pelagianam hæresim invecus, quòd de facie tota ab Innocentio cognosceretur, Pelagii librum ab eisdem discipulis sibi proditum eidem misit; ne verò Pontifici tot curis occupato multum laboris injiceret, asteriscis capitales ejusdem errores notavit, addidit etiam volumen de Naturâ & Gratiâ, quo librum Hæresarchæ confutaverat, itemque Epistolam abs se ad Pelagium datam, quâ respondebat alteri ab ipso met Pelagio in sui defensionem perscriptæ, curavit autem per Summum Pontificem eandem transmittere, ut Pelagius magis eum, qui misisset, quam qui scripsisset, attenderet. Insinuavit etiam Pontifici, Pelagium aut Romam acciendum, ut divinæ gratiæ suomet ore palàm sinè ambagibus testimonium daret, vel hoc ipsum per literas agendum; nondum etiam ad se delata significavit gesta Synodi Palæstinæ, ex quibus Pelagii sententia melius cognosceretur, & concludit Epistolam: *Utrum etiam noster rivulus licet exiguus ex eodem, quo etiam tuus abundans, emanet capite fluentorum, hoc à te probari volumus, tuisque rescriptis de communi participatione unius gratiæ consolari.* Hanc Epistolam unâ cum literis utriusque Synodi Carthaginensis, & Milevitanae Julius Episcopus Romam ad Innocentium tulit. Palladio intereâ Syraculis navigante Augustinus scripsit ad Hilarium, cunctorum, quæ tunc in Africâ contra Pelagianos gesta fuerant, eundem certior reddens, nam & antè biennium alias ad illum literas dederat, quibus excitatus Syraculis à Cælestii discipulis quæstiones enodarat. Prius etiam scripserat Augustinus ad Joannem Hierosolymita-

num, cum accepisset ab Orosio, quantam Pelagio advocationem commodasset, rogans eundem, ut gesta Synodalia in Africam transmittere dignaretur, ea enim ab Africanis enixè desiderabantur, cum verò diu, diuque responsum expectasset, iteratò ad eundem scripsit; Ea autem est Epistola 252. in quâ hæc habet, quibus nimius Joannis ergà Pelagium amor significatur. *Pelagium verò fratrem nostrum, filium tuum, quem audio, quòd multum diligis, hæc illi exhibeas suggero dilectionem, ut homines, qui eum noverunt, & diligenter audierunt, non ab eo tuam Sanctitatem existiment falli; Cùmque sibi certò Augustinus persuaderet, ambiguo gratiæ vocabulo Joannem à Pelagio fortè decipi, non solum eundem fraudis admonuit verum etiam librum Pelagii & suum de Naturâ, & Gratiâ transmisit, rogans Joannem, ut Pelagium erroris admoneret, hæc præfatus. *Si diligitis Pelagium, diligat vos etiam ipse, imò magis se ipsum, & non vos fallat.* Video Scriptores Carmelitas Baronio subinfectos, quòd Joannem Pelagianismi incusarint; Illud tamen certum est, Augustinum apertè docuisse, Joannem Pelagii sententiam in congressu Hierosolymitano expugnasse; hæc enim ad perpetuam Joannis commendationem in lib. de Gestis Pelag. cap. 30. scripta reliquit, nempe, *ipsum giganteos montes adversus supereminentiam gratiæ celestis struètos tribus divinorum testimoniorum tanquam fulminum ictibus dejecisse.* Joannes quidem non Pelagii sententiam tenuit, sed Pelagium suam ipsius tenere existimavit, in quo deceptus est, sed haud mirum, cum hæreticus ipsum Romanum Pontificem Zosimum iis quoque artibus circumvenerit. Num verò Joannes libros, ac literas ab Augustino missas acceperit, in incerto est, paulò enim post diem obiit succedente Praylo, qui Pelagio impensius initio, & ipse favebat.*

Cum Synodalia gesta de more literis mandanda essent, quòd posteriorum memoriæ traderentur, utraque Synodus eam provinciam Augustino imposuit, qui Hipponem rediens, quòd diligentius injunctum munus exqueretur, cuilibet se adeundi facultate interdictâ, per quinque dies gesta disposuit, quæ postea ad plerosque subindè, ut occasio ferebat, ipse transmisit. Hæc pro concione Hippone recitavit Augustinus: *Placuit, inquit, mihi, & vobis propter curam Scripturarum, quam mihi Fratres, & Patres mei Coepiscopi duobus Conciliis Numidiæ, & Carthaginis imponere dignati sunt, ut per quinque dies nemo mihi molestus esset; Gesta confecta sunt, placuit, acclamastis; Recitatur placitum vestrum, & acclamatio vestra:* Epist. 110. Quæ tamen non adeò constanter affirmare ausim, quin de aliis fortè Synodis illa melius accipi possint, quotannis enim tum in Numidiâ, tum in Proconsulari provinciâ Synodi cogeantur; illa verò Augustinus pro concione dixit anno 426. ut recentiora videri cuiquam possit Concilia laudasse, quam olim ante decennium celebrata.

CAPIT X I.

Sanctus Innocentius Papa Pelagianos damnat, paulò post obit, ejusdem mortis tempus aliud à vulgari chronologiâ probatum. Augustinus contra Pelagii sectatores ad Paulinum scribit. Anno 417.

Innoentius Pontifex Africanorum Patrum literis à Julio Episcopo acceptis anno 417. re maturè consideratâ, Pelagianorum hæresim damnavit: Acceperat